

Femte roten, tomt 29

Kvarteret Frimuraren

Tredje roten 1637–57v

Andra roten 1657h–70

Hörnet mellan Drottninggatans norra sida och (östra sidan av) Korsgatan 6. Också kallad 4.110 (fjärde roten 110 från 1671)

Drottninggatan 24

Tomten tycks ha varit delad i en västlig och en östlig hälft.

Albert Aman

1637–50, vilken 1639 kallas ”kremare”. Albrecht Aman omtalas 1653 i fjärde roten. Han avled 1654. Han var gift med *Hilleke Willms*, död 1639 (begr. Chr 30 juli). Vid rätten fordrades Albrecht Aman den 23.5.1642 på inventarium av *Johan de Bur*.

Aman hade många barn bl.a.

Johan, av Berg (II:1–2, 55–56) kallad ”hantverksmästare”. Nämns 1661. Ägde hus 1676. Han är den vinförlåtare, som vid kämnärsrätten den 13.9.1665 stämde sin kollega *Matthis von Felden*.

Altie, född 1628, död 1680. Gift med

Gustaf von Ackern

1650–81, M1676: Handlande och hospitalsföreståndare. Han var son till *presidenten Rudgier von Ackern*, död 1646 och *Justina*, död 1664.

Han intar 1647 sin faders plats i längden i andra roten. Den 13.1.1650 gifte han sig med *Altie Aman*, syster till skräddaremästare *Wilhelm Aman* och flyttade då till svärfaderns gård.

Lorens Eybers vände sig i kämnärsrätten den 4.8.1648 mot *Gustaf von Ackern* (*fullm. Matthias Andersson*). Eftersom *Gustaf von Ackern* erkände sin till L. E. den 16.4.1646 på 100 rdr utgivna obligation och icke kunde bevisa något vara betalt måste han månatligen betala honom i gott gångbart silvermynt utan vidare förhalande.

Gustaf von Ackern och *Hans Möller* (genom *Christian Meijer*) erhöll den 18.2.1652 i underrätten uppskov för godvillig förlikning. 27 februari utsågs gode män *Joakim Peltzer*, *Olefir Petersson* och *Cornelis Fellbier* att likvidera tvistiga räkningar mellan *Gustaf von Ackern* och *Hans Möller* den yngre.

David Amia och *Gustaf von Ackern* mötte vid Göteborgs underrätt den 20.8.1652 von Ackerns faktor *Anders Andersson från Vänersborg*. *Gustaf von Ackern* inlade räkning under Karlstads signet på åtskilliga krydderier, som hade kommit bort ur ett fat på vägen här ifrån till Karlstad. Han begärde, att *Anders Andersson*, som skulle mottaga kryddfattet på hans vägnar och se till att det fraktades vidare till Karlstad, skulle redogöra för om det då var väl bibehållet. *Anders Andersson* svarade, att när han mottog det vid Strömmen var det väl bibehållet. Han överlämnade strax kryddfattet till en viss forman i Händare, som förde det till Vänersborg och lämnade det till

denna stads skeppare *Oluf Olufssons* skuta. Sedan reste Anders Andersson hit till Göteborg och kunde inte ställas till svars för att kryddfatet hade förkommit.

Rätten fann Anders Anderson skyldig att på sin principals vägnar söka dem, som haft hand om godset. Saken skulle slutbehandlas på vederbörlig ort och ställe. Beträffande Gustaf von Ackerns krav på sin faktor Anders Andersson om 1½ skeppund stångjärn som i vikt saknade 6 skeppund, då Anders Andersson på Gustaf von Ackerns vägnar låtit beställa det hit från Karlstad, och nu invände, att stångjärnet hade allenast levererats till stycketal, som han föregav vara tillfyllest. Rätten bestämde att Anders Andersson var tvungen att såsom Gustaf von Ackerns faktor svara Gustaf von Ackern för 12 lisspund och 5 markpund järn, som resterade på de 6 skeppund som han för Gustaf von Ackerns räkning hade beställt hit från Karlstad i synnerhet som ("helst emedan") sedlarna på dess stycketal, som utgivits av hans underhavande frakt- och formän, inte överensstämde. "Han söke sin man som han hälst och bäst gitter."

David Amia och Gustaf von Ackern mot *Anders Bark i Vänersborg*: Parterna skulle sammanträda om det järn som Anders Bark haft om händer i Karlstad och som hade försvunnit på vägen till Göteborg.

Vid underrätten var Gustaf von Ackern den 7.11.1662 fullmäktig för sin svåger Johan Aman contra *Börge Andersson* för skuld liksom även vid samma rätt den 9.10.1678 mot *Albrecht Niebuhr*.

Han omtalas som god man 1666. Se 4.47.

Han nämnes som svåger till *barberaren Jürgen Schwartzkopf* (se 4.37), hos vilken han bodde 1667–69.

Den 7.8.1671 blev han föreståndare för hospitalet och avlade sin ed som sådan inför magistraten. 1684 nämnes han som god man vid arvdelning (se 4.32).

Han begravdes 74 år gammal den 7.3.1697. Arvingarna ägde gården 1699.

Gustaf von Ackerns dotter *Lorentz Goos änka* bodde i gården 1677.

Enligt tomtöreslängden 1700 var gården granngård till Coopmans änkas gård.

Johan von Ackern

1653, 1655: 3 mtl, 1656: 8, 1657v: 4.16 (II), 1657h: 4.16, 1658: 12, 1659–63: 4, 1666–70

1707 erlade *Fredrik Krantz* 30-penning.

Fredrik Krantz var ägare 1717, då gården sades vara hans bakgård

7.6.1721 anmälde Krantz (född 1673, död 1736, gift med *Dorotea von Akern*, död 1717), att han ville ånyo bebygga "sin brända tomt" jämte den platsen, som låg mellan Kommendantshuset och Sigbrandt Rosenbusch.

Avlidne rådmän Crantz gård inropades 1737 på auktion av *assessor Johan Andris Olbers*. 1756 värderades avlidne rådmän Jean Olbers gård på Kors- och Drottninggatorna.

1758 ägdes gården av avl. rådmän Jean Olbers arvingar.

1765 (kallat 4.93) *Handelsman Anders Jönssons änka*

8.7 1776: Första gången lät handelsman *Herr Elias Törnsten* uppbjuda ett i stadens andras kvarter vid Korsgatan emellan handelsman Herr Nicolaus Arvidssons å norra och Lorentz Jensens å södra sidan ägande hus beläget hus och gård med därtill hörande bakgård å Drottninggatan emellan herr kontrollören Thure Gabriel Walkes hus å östra och handelsman Lorentz Jensens hörnhus å västra sidan belägen, vilket herr Törnsten inropat efter avlidne *rådmannen Olbers änkefru Anna Christina Palm* den 14.6.1776 för 6 800 d smt, 30-penning 226 daler 21 $\frac{1}{3}$ öre smt.

2.6.1778 pantsattes Elias Törnstens och Christina Liedgrens hus på Kors- och Drottninggatorna till Göteborgs Gymnasie- och stipendiekassa för 662 rdr specie (se framtomten 5.28).

1786–90 Herr Elias Törnstens baktomt, framtomt i 5.28 (tidigare 1775 kallat 4.95, baktomt till 5.30 *handelsman Lorentz Jensen*)

Gården uppbjöds av:

handl. B. H. Rydin 3.11.1794

Heyman Salomon 14.8.1797

1800: *N. B. Tronells* bakgård , avgiften inbegripen i 5.28

1807: *N. B. Tronells* änka etc.

Senare uppbud av 5.29

bokbindare Eric Andersson

23.4.1838